

Бережанська міська рада
VIII скликання
XXI сесія
(__ засідання)

РІШЕННЯ

_____ 2022 року

м. Бережани

ПРОЕКТ №825

**Про затвердження Програми підтримки самозабезпечення
Бережанської міської територіальної громади харчовими
продуктами на 2022-2024 роки «Сади Перемоги»**

Розглянувши проект Програми підтримки самозабезпечення Бережанської міської територіальної громади харчовими продуктами на 2022-2024 роки «Сади Перемоги» (далі – Програма), розроблений відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», враховуючи пропозиції постійної комісії з питань бюджету та фінансів, економіки, промисловості, транспорту і зв'язку, контролю за використанням комунального майна, зовнішніх зв'язків, підприємницької діяльності, захисту прав споживачів та туризму (протокол №11 від 11.05.2022р.) сесія Бережанської міської ради

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити Програму підтримки самозабезпечення Бережанської міської територіальної громади харчовими продуктами на 2022-2024 роки «Сади Перемоги» (додається).

2. «Фінансовому управлінню» міської ради забезпечити фінансування заходів, необхідних для реалізації Програми.

3. Координацію роботи та узагальнення інформації щодо виконання рішення покласти на відділ економічного розвитку «Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва» міської ради.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань бюджету та фінансів, економіки, промисловості, транспорту і зв'язку, контролю за використанням комунального майна, зовнішніх зв'язків, підприємницької діяльності, захисту прав споживачів та туризму

МІСЬКИЙ ГОЛОВА

Ростислав БОРТНИК

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1. Назва Програми	Програма підтримки самозабезпечення Бережанської міської територіальної громади харчовими продуктами на 2022-2024 роки «Сади Перемоги»
2. Ініціатор розроблення Програми	<i>Бережанська міська рада - Відділ економічного розвитку «Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва»</i>
3. Розробник Програми	<i>Бережанська міська рада - Відділ економічного розвитку «Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва»</i>
4. Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення Програми	Розпорядження міського голови від 08 квітня 2022 року №96-р “Про приєднання Бережанської міської територіальної громади до всеукраїнської ініціативи “Сади Перемоги”
5. Головний виконавець Програми	<i>Бережанська міська рада - Відділ економічного розвитку «Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва»</i>
6. Співвиконавці Програми	<p><i>Старости Бережанської міської територіальної громади</i></p> <p><i>Структурні підрозділи Бережанської міської ради</i></p> <p><i>Відокремлений структурний підрозділ “Бережанський фаховий коледж” Національного університету біоресурсів і природокористування України</i></p> <p><i>ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»</i></p> <p><i>Комунальні підприємства, установи та організації міської ради</i></p> <p><i>Фермерські господарства, агропідприємства, приватні підприємці, домогосподарства</i></p>
6. Термін реалізації Програми	2022 – 2024 (3 роки)
7. Етапи фінансування Програми: .	2022-2024 роки
8. Обсяги фінансування Програми (тис. грн):	<p>Всього 13 415 тис. грн,</p> <p>в тому числі за роками:</p> <p>2022 р. – 3165 тис. грн.,</p> <p>2023 р. – 4890 тис. грн.,</p> <p>2024 р. – 5360 тис. грн.</p>

9. Очікуваний результат:	Реалізація Програми сприятиме вирощенню достатньої кількості необхідного врожаю с/г культур, забезпеченню продовольчої безпеки жителів Бережанської міської територіальної громади, запобіганню нестачі харчових продуктів у період війни та повоєнний період
---------------------------------	---

ПРОГРАМА
підтримки самозабезпечення Бережанської міської територіальної громади
харчовими продуктами на 2022-2024 роки «Сади Перемоги»

I. Загальні положення

Програма підтримки самозабезпечення харчовими продуктами на 2022 – 2024 роки «Сади Перемоги», розроблена у відповідності до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про правовий режим воєнного стану», Бюджетного кодексу України, інших нормативно-правових актів та спрямована на забезпечення продовольчої безпеки територіальної громади в умовах російсько-української війни.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма
(обґрунтування доцільності розроблення Програми)

В умовах російсько-української війни однією з основних проблем Бережанської міської територіальної громади (як і більшості громад в Україні) в 2022 та наступних роках буде відсутність достатньої кількості харчових продуктів для жителів громади. Це пов'язано, насамперед із такими факторами, як: ведення бойових дій на значній площі територій, де вирощувалась велика кількість продукції рослинництва, руйнування продовольчих складів, нищення ферм і птахофабрик; руйнування поставок харчових продуктів як всередині України так і з-за кордону. За оцінками експертів в 2022 році Україна може недоотримати 30-70% середньорічного врожаю більшості найважливіших с/г культур, що може спричинити значну нестачу продовольства, зокрема третина українців може мати проблеми в отриманні достатньої кількості харчових продуктів в міських, сільських та селищних громадах.

Аналіз ситуації в **Бережанській міській** територіальній громаді засвідчив, що станом на квітень 2022 року в громаді¹:

- кількість населення збільшилась на 2318 осіб та становить 28910 осіб (в 2021р. – 26592 осіб), в тому числі ВПО – 2318 осіб (з них жінки – 1159 осіб, чоловіки 464 особи, діти (до 18 років) – 695 осіб
- площа земель с/г призначення збільшилась на **111,16 га**
- інфраструктура, що забезпечує потреби жителів громади у харчових продуктах складається із 71 магазину, 1 с/г ринку, що в 2020-21 роках в основному забезпечувала/забезпечувала потреби жителів громади.

Виходячи із рекомендованих (та фактичних за 2020 рік) норм споживання, для повноцінного забезпечення жителів громади та планової чисельності ВПО 9600 осіб на 2022-2023 рік щорічно потрібно приблизно такий обсяг харчових продуктів:

Назва продукту	Од. виміру	Норма споживання на 1 особу	Потреба громади на рік (Норма споживання на 1 особу помножена на кількість населення (N))
1	2	3	4
М'ясо	кг	53,8	1947129,6
Молоко і молокопродукти	кг	201,9	7307164,8
Яйця	шт.	278	10061376,0
Риба	кг	12,4	448780,8
Хлібобулочні вироби, макарони, крупи)	кг	96,6	3496147,2
Овочі різні у тому числі:	кг	164	5935488,0
Картопля	кг	123	4451616,0
Цибуля на ріпку	кг	11,6	419827,2
Цибуля зелена	кг	2,4	86860,8
Капуста білоголова	кг	29	1049568,0
Капуста цвітна	кг	4,2	152006,4
Морква	кг	9	325728,0
Помідори	кг	39	1411488,0
Огірок	кг	10	361920,0
Буряк столовий	кг	10	361920,0
Часник	кг	0,8	28953,6
Кабачки і патисони	кг	3,2	115814,4
Редиска і редька	кг	3,6	130291,2
Перець	кг	2,8	101337,6
Баклажан	кг	2,8	101337,6
Фрукти, ягоди	кг	56,5	2044848
Цукор	кг	27,8	1006137,6
Олія	кг	12,3	445161,6

Із такого переліку та обсягів харчових продуктів, що потрібні для забезпечення повноцінного харчування жителів громади, частина продуктів вироблялась в межах самої громади індивідуальними домогосподарствами та підприємцями, частина покривалась за рахунок поставок ззовні через мережу торгових закладів.

Орієнтовно, покриття загальних потреб жителів громади у харчових продуктах через мережу роздрібної та оптової торгівлі (обсяги реалізованої продукції включаючи продовольчі ринки) за основними категоріями харчових продуктів в 2021 році

складало: м'ясо – 753200 кг, молоко і молокопродукти – 1817100 кг, яйця – 2502000 шт., хліб та хлібобулочні вироби, макарони, крупи – 1912680 кг, картопля – 369000 кг, цибуля – 81200 кг, цибуля зелена – 7200 кг, капуста білоголова – 406000 кг, капуста цвітна – 58800 кг, морква – 36000 кг, помідори – 546000 кг, огірок – 140000 кг, буряк столовий – 30000 кг, часник – 11200 кг, кабачки і патисони – 16000 кг, редиска і редька – 14400 кг, перець – 39200 кг, баклажани – 39200 кг, фрукти, ягоди – 791000 кг, риба – 329741 кг, цукор – 739258 кг, олія – 327082 кг.

У разі збереження в 2022 році обсягів продажу в мережі роздрібної та оптової торгівлі (включаючи продовольчі ринки) громади або поза її межами для забезпечення потреб жителів Бережанської міської територіальної громади в харчових продуктах відповідно до норм споживання потрібно виробити власними силами (або придбати) щонайменше таку кількість харчових продуктів за видами:² м'ясо – 1193929,6 кг, молоко і молокопродукти – 5490064,8 кг, яйця – 7559376 шт., хліб та хлібобулочні вироби, макарони, крупи – 1583467,2 кг, картопля – 4082616 кг, цибуля – 338627,2 кг, цибуля зелена – 79660,8 кг, капуста білоголова – 643568 кг, капуста цвітна – 93206,4 кг, морква – 289728 кг, помідори – 865488 кг, огірок – 221920 кг, буряк столовий – 331920 кг, часник – 17753,6 кг, кабачки і патисони – 99814,4 кг, редиска і редька – 115891,2 кг, перець – 62137,6 кг, баклажани – 62137,6 кг, фрукти, ягоди – 1253848 кг, риба – 119040 кг, цукор – 266880 кг, олія – 118080 кг.

Враховуючи умови, що склалися, основними проблемами щодо забезпечення продовольством жителів громади та створення продовольчого фонду для реалізації продовольчої продукції за її межі є:³

- недостатня кількість основних харчових продуктів, що виробляються у громаді для мінімізації ризиків їх постачання у громаду у воєнний та повоєнний період, зокрема за видами : овочі закритого ґрунту, овочі теплолюбивих сортів;
- недостатня обізнаність та психологічна неготовність більшості населення щодо самозабезпечення харчовими продуктами, сподівання на гарантоване постачання у торговельних мережах;
- не використання усіх земельних ресурсів, які можуть бути використаними для вирощування необхідних продуктів; створення кормової бази для тваринництва, залуження непродуктивних земель;
- використання індивідуальними домогосподарствами маловрожайних та схильних до хворіб сортів овочів, зокрема картоплі; малопродуктивних порід у тваринництві, зокрема, в птахівництві, кролівництві, свинарстві; відсутність якісного плідного матеріалу у сфер ВРХ високопродуктивних порід;
- брак відповідної с/г техніки та паливно-мастильних матеріалів (ПММ), зокрема засобів малої механізації для обробітку земель комунальної власності; організації кооперації в дрібнотоварному виробництві із використанням технічних засобів;
- відсутність традицій та обладнання для переробки/збереження готової продукції комунальними підприємствами та індивідуальними домогосподарствами;
- відсутність практичного досвіду та спроможності у сфері реалізації надлишків с/г продукції, невпорядкованість заготівельно-збутової діяльності;

Створення Програми підтримки самозабезпечення харчовими продуктами “Сади Перемоги” на 2022 – 2024 роки” зумовлено необхідністю мінімізувати існуючі загрози посилення продовольчої кризи в умовах війни та післявоєнної відбудови. Виникає нагальна потреба у скоординованій співпраці, злагодженій роботі влади, підприємств, фермерів та домогосподарств і громадських організацій задля виконання комплексу весняних польових робіт в умовах ресурсного обмеження, вирощення, збору, зберігання, переробки урожаю. Це є наша ділянка справжнього фронту городніх військ України. Ми створимо власні Сади Перемоги!

III. Обґрунтування шляхів та засобів розв’язання проблеми

Розв’язання наявних проблем забезпечення продовольством жителів громади можливо із застосуванням принаймні 3-х шляхів.

Перший – збереження існуючої ситуації («status quo»), коли на практиці в основному будуть збережені підходи, які були нормою для мирного періоду та відсутності жодних перебоїв з постачанням необхідної продукції для задоволення потреб різних категорій споживачів. В той же час з урахуванням обмежених ресурсів, існуючих проблем та викликів щодо продовольчої безпеки в умовах війни та повоєнний період, які стоять перед територіальною громадою та країною в цілому, цей варіант не можна вважати прийнятним. Він не враховує наявні потреби та ситуацію із постачанням продуктів харчування в умовах руйнування інфраструктури (в т.ч. агровиробництва, складських приміщень, тощо) міст, сіл та селищ, окупації території, забруднення та мінування с/г земель, масової міграції та внутрішнього переміщення населення.

Другий варіант передбачає активізацію роботи з окремими категоріями громадян і місцевого підприємництва, здійснення точкових кроків, спрямованих на збільшення виробництва окремих видів продуктів харчування на окремих територіях, наприклад, найбільш безпечних з точки зору ведення воєнних дій. Зазначений варіант може забезпечити досягнення певних результатів, наприклад, активізувати місцевих фермерів та окремі домогосподарства, зменшити кількість необроблюваних ділянок, використати більші площі для посівів і насаджень с/г культур, зібрати кращий врожай та повернути частину для потреб ЗСУ. Однак, такий підхід дасть можливість лише частково та ситуативно вирішити окремі проблеми, що виникли та виникатимуть внаслідок війни проти України, дозволить отримати лише частковий результат.

Третій варіант пропонує застосувати системний підхід та залучити максимальну кількість територіальних громад для вирощування усіх необхідних видів продуктів харчування, що дозволить найбільш повно забезпечити нормативні потреби у продуктах харчування домогосподарств, ВПО, соціальних комунальних закладів (харчування у садочку, школі та ін.), а у разі надлишку харчових продуктів надати допомогу у забезпеченні продуктами харчування ЗСУ, передати чи реалізувати залишки для потреб інших територіальних громад України.

В основі цього варіанту є діяльність, яка передбачає:

- проведення масштабної інформаційно-просвітницької кампанії;
- оцінку потреб жителів громади у продуктах харчування;
- інвентаризацію ресурсів та можливостей забезпечити вирощення, збір, переробку та зберігання на території громади продуктів харчування ;
- покращення координації та чіткого планування проведення польових робіт; активізацію всієї територіальної громади, включаючи залучення ВПО;

- придбання необхідних матеріалів, техніки, інвентаря, обладнання для вирощування, збереження та переробки виробленої продукції;
- розроблення механізму розподілу та використання матеріалів, техніки, інвентаря, обладнання для вирощування, збереження та переробки виробленої продовольчої продукції;
- консультаційну підтримку населення з питань переробки, збереження, реалізації.

У порівнянні з попередніми, третій варіант є оптимальним, оскільки дозволить комплексно підійти до вирішення наявної проблеми, забезпечить ефективне використання потенціалу територіальної громади, дозволить забезпечити власні потреби в продуктах харчування, дасть змогу надати важливу підтримку у продовольчому забезпеченні ЗСУ, а також інших громад.

Одним з найважливіших питань, яке має бути вирішено, зокрема, є: максимально можливе самозабезпечення громади основними харчовими продуктами, які можуть і мають бути вирощеними у громаді, вироблення цих продуктів в обсягах, яких би вистачило і жителям громади (включаючи ВПО). Реалізація цього варіанту сприятиме створенню певного місцевого продовольчого резерву та забезпеченню продовольством Збройних Сил України та постачання харчових продуктів в інші громади.

Кожне селянське домогосподарство, кожна сім'я внутрішньо переміщених осіб, яка переселилась у села, кожна міська сім'я, яка має дачу чи город, кожен клаптик комунальної землі Бережанської міської територіальної громади, а також землі фермерів та агровиробників мають бути залучені до процесу самозабезпечення харчовими продуктами.

IV. Мета Програми

Мета Програми – забезпечення кожного домогосподарства Бережанської міської територіальної громади (з урахуванням внутрішньо переміщених осіб) достатньою кількістю харчових продуктів в 2022-2024 роках

V. Завдання Програми

Основними завданнями Програми є:

1. Скоординована робота громади для самозабезпечення харчовими продуктами.
2. Самозабезпечення громади здійснюється на основі реальних даних щодо потреб домогосподарств в харчових продуктах та можливостей домогосподарств та громади щодо їх вирощення, переробки та зберігання.
3. Домогосподарства вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні та формування місцевого продовольчого резерву, а також реалізації надлишків.
4. Домогосподарства трансформуються в місцеві підприємницькі ініціативи в агросфері.

Виконання Програми здійснюватиметься шляхом реалізації заходів в рамках визначених завдань.

**Орієнтовний перелік заходів, обсяги та джерела фінансування
Програми «Самозабезпечення харчовими продуктами “Сади Перемоги” на 2022 – 2024 роки»**

№ з/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовні обсяги фінансування (тис. грн.)					
				Роки	Всього	джерела фінансування			
						державний бюджет	обласний бюджет	бюджет ТГ	інші джерела
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Завдання 1. Координація роботи громади для самозабезпечення харчовими продуктами									
Захід 1.1.	Створення системи управління для організації самозабезпечення харчовими продуктами жителів громади	Бережанська міська рада	квітень-травень 2022	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
1.1.1.	Створення робочої групи з впровадження Програми «Сади перемоги»	Відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	квітень 2022	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
1.1.2.	Забезпечити проведення засідань робочої групи з питань планування, координації роботи, обліку, звітування та вирішення інших поточних питань впровадження	Відділ економічного розвитку “Ресурсний	щорічно	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-

	Програми «Сади перемоги»	центр громади та підтримки підприємництва” міської ради		2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
1.1.3.	Розробити місцеві нормативно-правові акти для самозабезпечення громади харчовими продуктами та впровадження Програми «Сади перемоги»	Відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	квітень – травень 2022	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
Захід 1.2.	Координація впровадження Програми «Сади перемоги» на місцях	Бережанська міська рада	постійно	2022-2024 в т.ч.	2600	855	437	868	440
				2022	600	225	115	160	100
				2023	900	270	138	332	160
				2024	1100	360	184	376	180
1.2.1.	Здійснення координації впровадження Програми «Сади перемоги» у старостатах (залучення техніки для оранки тим, хто не в змозі, формування мінімально необхідного переліку обладнання для обробітку ґрунту)	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, комунальні установи та підприємства громади	щорічно	2022-2024 в т.ч.	1900	855	437	418	190
				2022	500	225	115	110	50
				2023	600	270	138	132	60
				2024	800	360	184	176	80

1.2.2.	Залучення комунальних установ сфери медицини, освіти та комунальних підприємств громади до впровадження Програми «Сади перемоги»	Комунальні установи та підприємства громади	щорічно	2022-2024 в т.ч.	700			450	250
				2022	100			50	50
				2023	300			200	100
				2024	300			200	100
Завдання 2. Самозабезпечення громади здійснюється на основі реальних даних щодо потреб домогосподарств в харчових продуктах та можливостей громади щодо їх вирощення, переробки, зберігання та реалізації									
Захід 2.1.	Збір та аналіз інформації про потреби домогосподарств в харчових продуктах	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	Щорічно	2022-2024 в т.ч.	100	-	-	40	60
				2022	-	-	-	-	
				2023	50	-	-	20	30
				2024	50	-	-	20	30
2.1.1.	Проведення оцінки реальної кількості жителів у громаді (постійних, ВПО та тих, хто приїхав до батьків/родичів у громаду з інших місць)	Відділ праці, соціальних виплат та компенсацій міської ради	травень 2022	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	
				2023	-	-	-	-	
				2024	-	-	-	-	
2.1.2.	Проведення опитування (анкетування) щодо потреб домогосподарств у	Старости старостинських	Травень 2022-2024	2022-2024	100			40	60

	харчових продуктах	округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради		в т.ч.					
				2022	-	-	-	-	-
				2023	50	-	-	20	30
				2024	50	-	-	20	30
Захід 2.2.	Збір та аналіз інформації про наявний земельний фонд громади для реалізації Програми «Сади перемоги». Залучення систем інвентаризації та стеження за раціональним використанням земельних ресурсів	Земельний відділ міської ради	щорічно березень- квітень	2022- 2024 в т.ч.	250			250	
				2022	-	-	-	-	-
				2023	150			150	
				2024	100			100	
2.2.1.	Проведення обліку та фіксації земельних ділянок, у т.ч. комунальних, що використовуються чи можуть бути використаними для розширення виробництва харчових продуктів. Здійснення робіт із меліорації, очищення та приведення ділянок до стану, придатного для с/г використання	Земельний відділ міської ради	2023-2024 роки	2022- 2024 в т.ч.	250			250	
				2022	-	-	-	-	-
				2023	150			150	
				2024	100			100	
2.2.2.	Розробити та прийняти необхідну нормативно-правову базу з земельних питань для збільшення площ весняно-польових робіт (включаючи комунальні землі та приватні землі)	Земельний відділ міської ради	2022	2022- 2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-

	домогосподарств – за погодженням з власниками земельних ділянок)			2024	-	-	-	-	-
Захід 2.3.	Збір та аналіз інформації про потреби домогосподарств, які долучаються до впровадження програми «Сади перемоги»	Бережанська міська рада	щорічно березень-травень	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
2.3.1.	Визначити домогосподарства, які потребують підтримки в рамках програми «Сади перемоги»	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, Відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	щорічно березень-травень	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
2.3.2.	Визначити потреби домогосподарств, які потребують допомоги у насінні, техніці, інвентарі, обладнанні, добривах, кормах для виробництва, переробки, зберігання та реалізації харчової продукції для збільшення обсягів вирощування сільськогосподарської продукції ⁴	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, Відділ економічного розвитку	щорічно березень-травень	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-

		“Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради							
Завдання 3. Домогосподарства вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні та формування місцевого продовольчого резерву, а також реалізації надлишків, а також реалізації надлишків									
Захід 3.1.	Надання домогосподарствам необхідної інформації щодо вирощування харчових продуктів	Бережанська міська рада	щорічно лютий – листопад	2022-2024 в т.ч.	285	10	10	210	55
				2022	45			35	10
				2023	115	5	5	85	20
				2024	125	5	5	90	25
3.1.1.	Проведення інформаційно-комунікаційні роботи: інформування, донесення інформації через різні канали комунікації, соціальні мережі, збори громадян (сходи селян), церкву, розповсюдження наочних матеріалів	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	постійно	2022-2024 в т.ч.	50			40	10
				2022	-	-	-	-	-
				2023	25			20	5
				2024	25			20	5

3.1.2.	Забезпечення систематичного інформування та звітування про хід реалізації Програми (збори громади, сходи селян), відзначення та заохочення домогосподарств, ВПО, підприємців, фермерів, дорадників, вчителів, учнів	Старости старостинськ их округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	щомісяця	2022-2024 в т.ч.	155			125	30
				2022	35			25	10
				2023	60			50	10
				2024	60			50	10
3.1.3.	Поширення досвіду, кращих практик (публікації на веб-сайті, у соціальних мережах, створення аматорських відео, використання інших каналів комунікації).	Старости старостинськ их округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	постійно	2022-2024 в т.ч.	30			30	
				2022	10			10	
				2023	10			10	
				2024	10			10	

3.1.4.	Організація дорадницько-консультаційної підтримки (залучення фахівців, кращих господарів громади, донесення необхідної агротехнічної інформації, надання практичних корисних порад на місцях (демонстрацій господарства))	Старости старостинських округів Бережанської міської ради, відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	травень-жовтень 2022-2024	2022-2024 в т.ч.	50	10	10	15	15
				2022	-				-
				2023	20	5	5	5	5
				2024	30	5	5	10	10
Захід 3.2.	Забезпечення домогосподарств необхідними матеріалами, технікою та обладнанням для вирощування харчової продукції	Бережанська міська рада	щорічно лютий – жовтень	2022-2024 в т.ч.	6950	3060	1600	1695	595
				2022	1550	675	345	380	150
				2023	2550	1125	595	635	195
				2024	2850	1260	660	680	250

3.2.1.	Забезпечення паливно-мастильними матеріалами, посівним/посадковим матеріалом та інвентарем відповідно до потреб домогосподарств: - паливно-мастильні матеріали - насіння - міңдобрива - засоби захисту рослин, вапно - породистий молодняк птахівництва, тваринництва та корми і добавки - інвентар - інше	Фінансове управління міської ради, комунальні підприємства громади	травень – вересень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	4500	2025	1035	990	450
				2022	1000	450	230	220	100
				2023	1500	675	345	330	150
				2024	2000	900	460	440	200
3.2.2.	Придбання необхідного обладнання та техніки для вирощування с/г продукції (трактор, мотоблок, плуг, культиватор та інше причіпне та навісне обладнання, причіп, набір городніх та садових інструментів тощо)	Фінансове управління міської ради, комунальні підприємства громади	квітень – вересень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	2300	1035	565	655	45
				2022	500	225	115	150	10
				2023	1000	450	250	285	15
				2024	800	360	200	220	20
3.2.3.	Налагодження (звернення, листи про підтримку) взаємодії із місцевими і зарубіжними партнерами (громадами, містами-побратимами, проектами МТД) для отримання необхідних матеріальних ресурсів, техніки, обладнання, посівного матеріалу, консультаційних послуг.	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємства” міської ради	квітень – листопад 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	150	-	-	50	100-
				2022	50	-	-	10	40
				2023	50	-	-	20	30
				2024	50	-	-	20	30

Захід 3.3.	Формування в громаді необхідних продовольчих резервів для забезпечення харчовими продуктами домогосподарств та тих, хто їх потребує (підрозділи ЗСУ, ВПО, інші громади в зоні ушкоджень)	Бережанська міська рада	щорічно червень – грудень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	2650	675	345	1145	485
				2022	900	225	115	400	160
				2023	925	225	115	395	190
				2024	825	225	115	350	135
3.3.1.	Підготовки приміщень для переробки, зберігання харчових продуктів	Комунальні підприємства, організації громади	червень – серпень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	200			100	100
				2022	50			50	
				2023	75			25	50
				2024	75			25	50
3.3.2.	Закупівля та встановлення необхідних матеріалів, обладнання та устаткування для переробки і зберігання	Комунальні підприємства, організації громади	червень – листопад 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	1500	675	345	330	150
				2022	500	225	115	110	50
				2023	500	225	115	110	50
				2024	500	225	115	110	50
3.3.3.	Ініціювання заготівельно-збутової діяльності, кооперація, взаємодія з іншими територіальними громадами щодо збереження та збуту с/г продукції	Комунальні підприємства, організації громади, рада з питань розвитку малого та середнього підприємництва при	травень – серпень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	350			315	35
				2022	100			90	10
				2023	150			135	15
				2024	100			90	10

		Бережанській міській раді							
3.3.4.	Розроблення місцевої нормативної бази для використання місцевого резервного фонду харчових продуктів, насіння, створення наборів для благодійної допомоги та потреб ЗСУ	Робоча група для забезпечення реалізації всеукраїнської ініціативи «Сади перемоги» на території Бережанської міської ради	червень – вересень 2022	2022-2024 в т.ч.	-	-	-	-	-
				2022	-	-	-	-	-
				2023	-	-	-	-	-
				2024	-	-	-	-	-
3.3.5.	Формування місцевого резервного фонду харчових продуктів, насіння, створення наборів для благодійної допомоги та потреб ЗСУ	Робоча група для забезпечення реалізації всеукраїнської ініціативи «Сади перемоги» на території Бережанської міської ради	вересень-грудень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	450			250	200
				2022	200			100	100
				2023	150			75	75
				2024	100			75	25
3.3.6.	Розподіл сформованого місцевого резервного фонду харчових продуктів на потреби громади та ЗСУ	Робоча група для забезпечення реалізації всеукраїнської ініціативи «Сади перемоги» на території Бережанської міської ради	вересень – грудень 2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	150			150	
				2022	50			50	
				2023	50			50	
				2024	50			50	

Завдання 4. Домогосподарства трансформуються в місцеві підприємницькі ініціативи в агросфері									
Захід 4.1.	Набуття домогосподарствами необхідної інформації та навичок для ведення підприємницької діяльності в агросфері	Бережанська міська рада	2022-2024 роки	2022-2024 в т.ч.	220			220	
				2022	50			50	
				2023	80			80	
				2024	90			90	
4.1.1.	Посилення спроможності домогосподарств та малого бізнесу щодо виробництва, переробки, зберігання та реалізації харчової продукції	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	протягом року	2022-2024 в т.ч.	120			120	
				2022	20			20	
				2023	50			50	
				2024	50			50	
4.1.2.	Посилення спроможності домогосподарств щодо с/г кооперації, як можливості додаткового заробітку та збільшення надходжень	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	протягом року	2022-2024 в т.ч.	100			100	
				2022	30			30	
				2023	30			30	
				2024	40			40	
Захід 4.2.	Отримання домогосподарствами підтримки для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері	Бережанська міська рада	2022 – 2024	2022-2024 в т.ч.	360			360	
				2022	20			10	
				2023	120			110	

				2024	220			210	
4.2.1.	Запровадження місцевих фінансових механізмів стимулювання започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	2022 – 2024	2022-2024 в т.ч.	300			300	
				2022					
				2023	100			100	
				2024	200			200	
4.2.2.	Домогосподарства поінформовані про можливість підтримки підприємницької діяльності в агросфері (державна, місцева, донорська та ін)	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	2022 – 2024	2022-2024 в т.ч.	30			30	
				2022	10			10	
				2023	10			10	
				2024	10			10	
4.2.3.	Підвищення спроможності домогосподарств із залучення коштів з різних джерел для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері	відділ економічного розвитку “Ресурсний центр громади та підтримки підприємництва” міської ради	2022 – 2024	2022-2024 в т.ч.	30			30	
				2022	10			10	
				2023	10			10	
				2024	10			10	
	ВСЬОГО			2022-2024 в т.ч.	13415	4600	2392	4788	1635
				2022	3165	1125	575	1035	420
				2023	4890	1625	853	1807	595

				2024	5360	1850	964	1916	620
--	--	--	--	-------------	-------------	-------------	------------	-------------	------------

VI. Обсяги та джерела фінансування

Реалізація Програми здійснюватиметься за рахунок коштів місцевого бюджету, державної підтримки (субвенцій, дотацій за можливості), а також безповоротної фінансової і матеріальної допомоги, благодійних внесків, коштів фізичних і юридичних осіб, інших джерел не заборонених законодавством.

Фінансове забезпечення Програми на 2022-2024 роки буде відбуватись відповідно бюджетних призначень, що затверджуються щорічно Бережанською міською радою на відповідний рік.

Прогнозовані (орієнтовні) обсяги та джерела фінансування Програми (тис. грн.)

Джерела фінансування	Обсяг фінансування	За роками		
		2022	2023	2024
Державний бюджет	4600	1125	1625	1850
Обласний бюджет	2392	575	853	964
Міський бюджет	4788	1035	1807	1916
Інші джерела	1635	420	595	620
Всього	13415	3165	4890	5360

VII. Очікувані результати

Реалізація Програми сприятиме вирощенню достатньої кількості необхідного врожаю с/г культур, забезпеченню продовольчої безпеки жителів Бережанської міської територіальної громади, запобіганню нестачі харчових продуктів у період війни та повоєнний період., Показники результативності реалізації Програми наведені в Додатку 2.

VIII. Організація управління та контролю за ходом виконання Програми, визначення її ефективності

Питання комплексу заходів щодо продовольчої безпеки жителів Бережанської міської територіальної громади належать до компетенції голови та його заступників, профільних структурних підрозділів (управління/відділ економіки, сільського господарства).

Враховуючи важливість даного питання в особливих умовах воєнного стану на теперішньому етапі, необхідності повноцінної мобілізації земельних, матеріальних і людських ресурсів буде створено робочу групу. Її основна функція – проведення якісного аналізу потреб та можливостей, взаємодія з домогосподарствами, організація інформаційно-просвітницьких та дорадчо-консультаційних заходів для забезпечення весняно-польових робіт, збору, збереження та переробки вирощеного врожаю. Важливою є співпраця з комунальними установами/підприємствами, місцевими фермерами та підприємцями.

На керівництво територіальної громади покладається функція координації реалізації цієї Програми, взаємодія з центральною владою, обласною і районною військовими адміністраціями, зарубіжними партнерами та громадами-побратимами за кордоном і в Україні, а також систематичне інформування та звітування перед громадою і партнерами про хід її реалізації.

Визначення ефективності здійснюватиметься на основі отриманих результатів з урахуванням організаційних, матеріальних, фінансових та інших витрат та рівня досягнення запланованого.

**Перший
заступник міського голови**

Марія ЛУК'ЯНОВА

**Таблиця для розрахунку рекомендованого обсягу виробництва (придбання)
необхідної кількості харчових продуктів відповідно до потреби жителів Бережанської міської територіальної громади**

Назва продукту	Одиниця виміру	Розрахункова потреба на 2022 рік	Обсяг реалізованих харчових продуктів закладами торгівлі в 2021 році (оцінка)	Рівень покриття потреби через придбання продовольства в мережі торгівлі в 2021 році (оцінка)	Рекомендований обсяг харчових продуктів власного виробництва на 2022 рік , (оцінка)
1	2	3	4	5	6
М'ясо	кг	1947130,0	753200,0	38,7	1193929,6
Молоко і молокопродукти	кг	7307165,0	1817100,0	24,9	5490064,8
Яйця	шт.	10061376,0	2502000,0	24,9	7559376,0
Риба	кг	448780,8	329740,8	73,5	119040,0
Хлібобулочні вироби, макарони, крупи	кг	3496147,0	1912680,0	54,7	1583467,2
Овочі різні у тому числі:	кг	5935488,0	3247200,0	54,7	2688288,0
картопля	кг	4451616,0	369000,0	8,3	4082616,0
цибуля на ріпку	кг	419827,2	81200,0	19,3	338627,2
цибуля зелена	кг	86860,8	7200,0	8,3	79660,8
капуста	кг	1049568,0	406000,0	38,7	643568,0

білоголова					
капуста цвітна	кг	152006,4	58800,0	38,7	93206,4
морква	кг	325728,0	36000,0	11,1	289728,0
помідори	кг	1411488,0	546000,0	38,7	865488,0
огірок	кг	361920,0	140000,0	38,7	221920,0
буряк столовий	кг	361920,0	30000,0	8,3	331920,0
часник	кг	28953,6	11200,0	38,7	17753,6
кабачки і патисони	кг	115814,4	16000,0	13,8	99814,4
редиска і редька	кг	130291,2	14400,0	11,1	115891,2
перець	кг	101337,6	39200,0	38,7	62137,6
баклажан	кг	101337,6	39200,0	38,7	62137,6
Фрукти, ягоди	кг	2044848,0	791000,0	38,7	1253848,0
Цукор	кг	1006137,6	739257,6	73,5	266880,0
Олія	кг	445161,6	327081,6	73,5	118080,0

**Перший
заступник міського голови**

Марія ЛУК'ЯНОВА

РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ПРОГРАМИ

МЕТА /ЗАВДАННЯ/ЗАХОДИ	ПОКАЗНИКИ
<p>Кожне домогосподарство територіальної громади має достатню кількість харчових продуктів в 2022-2024 роках</p>	<p>частка домогосподарств територіальної громади, які мають достатню кількість харчових продуктів в 2022-2024 роках (за роками), %</p>
	<p>частка домогосподарств, які повністю задовольняють свої потреби в харчових продуктах шляхом самозабезпечення в 2022-2024 роках (за роками), %</p>
	<p>кількість домогосподарств, які повністю задовольняють свої потреби в харчових продуктах шляхом самозабезпечення в 2022-2024 роках (за роками, за розподілом домогосподарств залежно від віку та статі особи, яка очолює домогосподарство (голови домогосподарства), за наявністю в домогосподарстві соціально вразливих категорій), %</p>
	<p>рівень виконання Програми «Сади перемоги», %</p>
<p>1. Скоординована робота громади для самозабезпечення харчовими продуктами</p>	<p>% звернень домогосподарств, які вчасно задоволені місцевим ресурсом (зокрема ВПО)</p>
	<p>% залучених комунальних установ (зокрема, школи, коледжі, заклади профтехосвіти) та комунальних підприємств (лікарні, підприємства ЖКГ тощо) до впровадження Програми «Сади перемоги» (за типами установ і підприємств) (за типом залучення: інформаційна робота, вирощування продуктів харчування тощо)</p>

	частка земель комунальних підприємств, які залучені в Програму «Сади перемоги»
1.1. Громада має необхідну систему управління для організації самозабезпечення харчовими продуктами	обсяг потреби домогосподарств в харчових продуктах (за видами харчових продуктів, за домогосподарствами)
	рівень самозабезпечення потреб громади відповідно до зібраних даних (за даними/видами потреб), %
	частка домогосподарств, чий потреби в харчових продуктах визначено
1.2. Належна координація впровадження Програми «Сади перемоги» на місцях	частка старостатів, залучених до реалізації програми, %
	кількість комунальних установ/підприємств, які долучені до реалізації програми, од. (за типами установ і підприємств)
	площа земельних ділянок комунальних установ/підприємств, які використовуються для вирощування/виробництва харчових продуктів (за установами/підприємствами), м ²
2. Самозабезпечення громади здійснюється на основі реальних даних щодо потреб домогосподарств в харчових продуктах та можливостей громади щодо їх вирощення, переробки, зберігання та реалізації	частка земель громади, охоплених інвентаризацією, %
	частка домогосподарств, які долучені до реалізації програми, %
2.1. Громада має достовірну інформацію про потреби домогосподарств в харчових продуктах	частка залучених до впровадження Програми домогосподарств, чий потреби визначені, %

	кількість домогосподарств, які долучені до реалізації програми, од.
	частка домогосподарств, які вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні, %
2.3. Наявна інформація про потреби домогосподарств, які долучаються до впровадження програми «Сади перемоги»	частка домогосподарств, які долучились до створення продовольчого резервного фонду
	% домогосподарств, які отримали інформаційні матеріали та консультації (тренінги тощо)
	частка домогосподарств, які повністю забезпечені необхідними матеріалами, технікою та обладнанням для вирощування харчової продукції
3. Домогосподарства вирощують, збирають, переробляють, зберігають продукцію для задоволення потреб в харчуванні та формування місцевого резервного фонду	обсяг продовольчого резервного фонду громади (за видами продуктів)
	кількість домогосподарств, які перетворились в місцеву підприємницьку ініціативу
3.1. Домогосподарства мають необхідну інформацію щодо вирощування харчових продуктів	% домогосподарств, які отримали інформаційні матеріали та консультації (тренінги тощо)
	% домогосподарств, які успішно пройшли навчання щодо вирощування харчових продуктів
3.2. Домогосподарства мають необхідні матеріали, техніку та обладнання для вирощування харчової продукції	% домогосподарств, які отримали необхідні матеріали, техніку та обладнання для вирощування харчової продукції (за видами техніки, за видами діяльності)

	розмір підтримки, яку отримали домогосподарства для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері (за видами підтримки, за видами діяльності)
3.3. Громада має необхідні продовольчі резерви для забезпечення харчовими продуктами домогосподарств та тих, хто їх потребує (ЗСУ, ВПО, інші громади)	Обсяг місцевого продовольчого резерву (за видами харчових продуктів), кг
3.4. Громади взаємодіють між собою та кооперуються для здійснення заготівельно-збутової діяльності, збереження та збуту с/г продукції	% домогосподарств, які реалізували залишки с/г продукції через заготівельно-збутову діяльність
4. Домогосподарства трансформуються в місцеві підприємницькі ініціативи в агросфері	Частка домогосподарств, які започаткували або розвили підприємницьку діяльність за результатами реалізації Програми, %
4.1. Домогосподарства мають необхідну інформацію та навички для ведення підприємницької діяльності в агросфері	% домогосподарств, які отримали інформаційні матеріали та консультації (тренінги тощо)
	% домогосподарств, які успішно пройшли навчання для ведення підприємницької діяльності в агросфері
4.2. Домогосподарства отримують підтримку для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері	% домогосподарств, які отримали підтримку підтримку для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері (за видами підтримки, за видами діяльності)

	розмір підтримки, яку отримали домогосподарства для започаткування та розвитку підприємницької діяльності в агросфері (за видами підтримки, за видами діяльності), грн
--	--

**Рекомендований перелік
необхідних матеріалів, техніки, обладнання, інвентаря та устаткування для визначення
потреб жителів**

1. Дизельне паливо, бензин, інші паливно-мастильні матеріали.
2. Насіння картоплі, цибулі, часнику, помідора, огірка, капусти цвітної, капусти пак-чой, броколі, перцю, баклажану, кропу, петрушки, шпинату, салату, редиски, редьки, шавлю, буряка, Мангольда червоного, моркви, гарбуза, кабачка, патисону, квасолі, спаржі, спаржевої квасолі, гороху, нуту, кавуна, дині, гречки, вівса, проса, ячменю, кукурудзи (на корми).
3. Аміачна селітра, карбамід, нітроамофос, органічних добрив, компосту і контейнерів для нього, інших добрив;
4. Засоби захисту рослин, вапна.
5. Опрыскувачі, бензинові коси з насадками, насоси, шланги та арматура, секатори, сапи, лопати, граблі, мотузки, відра, кошики, тачки, ваги, лійки, сітки для затінення посівів та протиградового захисту, сітки для рослин, які в'ються, агроволокно, диуг, обладнання для крапельного поливу, клітки для тварин, рукавиці, чоботи, спецодяг, інше сільськогосподарське оснащення та інвентар.
6. Трактори, міні-трактори, мотоблоки, культиватори, причіпне та навісне обладнання.
7. Автоклави, міні-млини, фасувальні станції, доїльні апарати, сепаратори, соковижималки, холодильні камери, охолоджувачі, екструдери (міні-олійниці), сушарки, крупорушки, ключі для закривання скляних банок, обладнання для пакування, мішки, ящики, сітки, скляні банки, кришки, пакети для муки та круп, інше обладнання для переробки, консервації, сушки і збереження продукції рослинництва, мобільні забійні цехи, інше обладнання для переробки, консервації і збереження продукції тваринництва і рибальства.
8. Молодняк курки свійської, індокачки, індички, качки, гуски, свині, корови, кози, вівці, кроля, нутрії, коропа, карася, товстолоба, амура, щуки.
9. Насіння кукурудзи, пшениці, ячменю, картоплі, трав'яних культур, люцерну, іншого посівного матеріалу для кормових культур.
10. Комбікорм, премікси, корми для риб, інші кормів для птиці, тварин і риб.

**Перший
заступник міського голови**

Марія ЛУК'ЯНОВА